

ივერიის

გაზეთის დასაყვამად და ყველა განცხადება-დასაყვამად უნდა მივმართოთ: თხოვთ რედაქციას, ყუიანი; ავტოლის ქუჩაზე, ვარსკვლავის ძეგლის პირდაპირ, თავ. კრუზნისკის სახლში; მისი კარის ნომერი 11. სადაც ყველა განცხადებას დასაყვამად უნდა მივმართოთ. სახლის ქუჩაზე. თან განცხადებას ჩვეულებრივ სტრიქონი რვა უკეთ.

1877—1892

ს ქ ა ლ ი ტ ი კ ა და ს ა ლ ი ტ ე რ ა ტ ყ რ ა ვ ა ზ ე თ ი

1877—1892

გაზეთი „ივერია“ თებერვალს პირველიდან წლის დამთავრებამდე ღირს 9 ან. 50 კაპ.

ქმინდა აღმასწავლა მაქარის ასულმწიფროვის შვილებითურთ და თავადი კონსტანტინე ივანე ძე აქლიაძის გულთაღის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა ნაცნობთ გარდაცვალებას **ბენედაქტიანის თავად შვან ივანეს ძის მღვიმისა.**

განსვენებული სულის მოსახსენებლად ნაშვილ გარდახდილი იქნება ნაშვილდების პირველსა და სელამის მათაზედ სუველ დღე. (2—1)

დემანოზი დავით გრიგოლის ძე კალაშნიკი და დანი მისი **სოფრო დოდაშვილისა, სლოგო კლიაშვილისა, ოლგა მანანდისა, ბარნა გილაშვილისა, ინი ბარნაშვილისა და ბარნა ზაქარაშვილისა** გულთაღის მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა გარდაცვალებას **ვილის თვისისა, მამბინი ივანეს ასულის ზაქარაშვილისა** და სხოვან მობრძანდენ 24 თებერვალს, დღის 9 საათზედ, ჩრდილოეთის გამოსასვენებელ ქაშუეთის წმ. გიორგის ეკლესიის წინამძღვრის საღვთოდან იმავე ქაშუეთის ეკლესიაში. განსვენებულს დასაფლავებენ ქაშუეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში გულთაღისა. **ნაშვილი დანიშნულია 23 თებერვალს, შუადღის 12 საათსა და სელამის 7 საათზედ.** (1—1)

ორშაბათს 24 თებერვალს, საღამოს 7 1/2 საათზედ, კავკასიის სამხრეთი საზოგადოებაში მორიგი კრება მოხდება.

განსახილველი საგნები:
1) მორიგი საქმეები;
2) საზოგადოების საბჭოს წევრების კანდიდატების არჩევნები.

კრებაზედ არა-წევრთაც შეუძლიანთ დაესწრნენ.

ტფილისი, 22 თებერვალი

ღილი ხანია მას აქეთ, რაც ავრეთ წოდებულმა მუშათა საქმემ ევროპის სახელმწიფოთა საწინაო პოლიტიკის

ფალეგტონი

წიკიურბი 5.

დიდ-მარხვა და ძველი დრო.—აღმართის მხენული ძალა.—ახალის დროს დღევინი.—ძველის ნაშთი.—ქართულ დღევინი.—კიდევ ქუთათური ორგონი.—აღმართის საუბრის უსაყურადობა.—კიდევ ერთი მარხვა.—ღმერთის ცხოვრების მხენვლად.

კორტობის მთაზედ უკვე წაიკრულა მოხუცი დიდ-მარხვა და იქნა ამერტის თვისანი ოღვლილ მღვრენი მკლავნი გადაფარა. უწინდელბერ გვიმის მისი დადასის: კორტობისათა და სინანულითა მოიპოვნეთ სულნი თქვენნიო, მაგრამ ამაოდ. წაიდა ისმანახ-კირკატის მფეობის დრო, ძველმა თან გაიყოლა ყოველივე თვისი და თითო-ორი-ოლი კიდევ იმანახ მარხვას, ისიც დიდ-მარხვასავით მოხუცი, წარბავალი ამა ქვეყნიდან.

ძველი დრო... წარვიდა, განქრა

კირ მაგრამ შესანიშნავი ისა ამასთანავე, რომ, როცა ამ სავანებ ლაპარა ჩამოვადგენდნენ და მთავრობანი სე თუ ისე დაიწყებდნენ ზრუნვას—ქნებოდა ცოტა მაინც გაეაფელთ ეს საწინელი სენი და სატკივარი ევროპის საეკონომი წეს-წყობილებითა, მაშინ იმთა სხეში ჰქონდეთ ყოფა-ცხოვრება მხოლოდ ქართველის მუშებისა.

სოფლის მუშას-კი, მიწაში ოფლის ღრულ გლეხ-კაცის ყოფა-ცხოვრებას, იმ მუშა კაცისა, რომელსაც თავისი მიწა არ ახადია და სხვათა მიწის შემუშავებას ალეს თავის ძალ-ღონეს.—დღემდე ვეროვანი ყუ-

ის ნეტარი ძველი დრო, რომელსაც, ბევრს სხვა ღირსებასთან, ბევრი ნაკლიცა ჰქონდა და ჩვენის დროსაგან იმითი განსხვავდებოდა, რომ ქვეყნად კაცო ისე როგორ არაფრად სახსენებელი იყო. ყრობობა, ადამიანობა სულ მთლად შელახული იყო და ძალა სწორად აღმართისა ჰხანდა. რასაკვირველია, აღმართის მხენელი ძალა არასოდეს არ დააღვლიდა ქვეყნად, მაგრამ თანდათან-კი, თუ კაცობრიობის ცხოვრებას გადაადგეთ ტიკაში უბირველესი ადგილი დიდი-ოფლი, ეს ძალა სუსტდება; მცირდება და, ვინ იტყოს, იქნება ის მტკარო დროც დადგეს, როდესაც უგუნურის ღონე და ძალა განიერს ულონობის ვეღარ დასაგრაეს; ხელს ვერ წააწყვედნენ და ბატონობას ვერ მოუნდობენ.

რომელიცდ მწერალი ამბობს, რომ აქელთა დროთა ისტორია—ისტორია ანა ერთობ ადამიანისა, ახალთა დროთა ისტორია-კი—რამდენისმეცალკე კაცისაო. მართლაც-და, არასოდეს კერძობას ისეთი ძალა არ

რადლება არ მიუზღინი ვერობის სახელმწიფო მოღვენეთა. ეს იქნება იმიტომ მოხდა, რომ ერთი-ერთმანეთს მოზორბებულ სოფლის მუშებს ვერ გაუზიარებულთ თავიანთ ამხანაგებისათვის დარდი და ბოროტად ვერ შეუღვენიათ ღონიერი ამხანაგობა, რომ იქნებ მამინ მანც მიეხედნა მათთვის მთავრობას და იმითვისაც ელონა და ვზრუნა რამე. სოფლის მუშებისა ვერ მადენდა არავის შემშენება და ამიტომ მთავრობანი სულდობრებ, ცოტად თუ ბევრად, დაამკაფილონ მუდამ ოღვლებული, მუდამ მომდურავი ქარხნების მუშანი, რომელიც დასავლეთი ევროპის თითოეულს მთავრობას კრიკში უღვენან და მუქარი-თა, ამბოხებითა და გეოგრაფიკ-სეკური ძალაობერ ცოტად თუ ბევრად სასარგებლო კანონი შემოაღებინონ თავიანთ სამშობო ხვედრის შესამუშუქებლად. მაგრამ ავერ მოვიდა ის დროც, როცა სოფლის მუშაკი უცხადდა ჰხედავს თავისის უბედურ მდგომარეობის მიხეზს და გამოდის კიდევ ევროპის საპოლიტიკო ამარხვებელ იმ აზრით, რომ ამჟამის ქვეყანას თავისი ტანჯვა და მუშუბრება და, როგორც სახელმწიფოს წევრმა, მოითხოვოს შესაფერი ყურადღება იმისაგან, ვისაც-კი შეუძლიან დახმაროს როგორმე.

როგორც ქარხნის მუშებმა უწინა პარაკველ ინგლისში ამოიღეს ხმა, ისე სოფლის მუშამაც ამავე სახელმწიფოში დაიწყო ლაპარაკი თავის გაჭირვების გამო. ეს სწორედ ასეც უნდა მოხდარიყო, რადგანაც არა სახელმწიფოში არ არის იმდენი სოფლის მუშა, სხვათა მამულის კეთების მიმდევარი, და ამის გამო დიდ გაჭირვებაში ჩავარდნილი, რამდენიც ინგლისში. სწორედ ამ ვარეშობას მოჰყვა შედეგად ის ყურად-

მისცემა და ისეთი პარტი არ დასაბრძოლია, როგორიც ცხლა. გონიერებამ დაბრძოლათ ღვაპი ამოსილა ვათამბეზულსა და თავ-გასულს აღმართის მხენელს ძალას, რომელიც მხოლოდ მუშუბედ იყურება, ყველასთან თანხედლობს და თუ პარტიას სურს ვის-მე, ისევ იმას, ვინც იმზედ ძლიერია და ვისი მუშუტი იმის მუშუტს ღონე-სიმაგრეთა აღმუტება.

ძველი დრო განუწყვეტელი ჯაჭვი იყო ძალ-მომრეობისა, ახალმა დრო-კი პირი უზრუნა ძველს და დღევინად დროშაზედ ეს ძლიერი სიტყვები დაიწერა:

მეგათა ნიჭს გზა ფართა, თავისუფლებს—დასწყისს.

მართალია, ნიჭმა და კრძობი ღონეებმა დამაინისამ გზა ვერ სასვენით ვერ გაიკვლია ქვეყანაზედ, მაგრამ ბოლიკო კაცევილი იქნა და, ეჭვი არ არის, ეს ბოლიკო თანდათან ვარართოვდება, შარად გადაიქცევა და მუშუტს, ძალ-მომრეობას ძარღვები დასწყდება. რასაკვირველია, შეიძლება მამუნიც გამოვინდნენ ძალ-მო-

დღემა, რომელიც მოჰკაცია მარკოს სალიუსტერის კაბინეტმა სოფლის მუშათა საქმეს ინგლისში, თორემ, ვინ არ იტყოს, რომ სოფლის მუშები, ცოტად თუ ბევრად, სხვა სახელმწიფო-შემოკაც საქმად ბევრსა ლაპარაკობენ თავიანთ გაჭირვების გამო.

რუსეთის გაზეთების უკანასკნელმა ნომერებმა მოგვიტანა ფრიად საინტერესო და დიდად საყურადღებო ამბავი იმ ბილისა, რომელიც ამ ეჟიდ პირველად იქნა წაითხული საზოგადოებათა პალიტაში ინგლისის მიმართ მფლობელობის შესახებ. იმ მოკლე შინაარსი ამ კანონ-პროექტისა, რომელიც „Р. В. Е. ჯ.“-შია გადმობეჭდილი გვერდების გაზეთების დეპუტებში-დან. ინგლისის მთავრობას უნდა ნება მიეცეს ყოველს საგარეოს საბჭოს მიმართ ყოველსა, ნაკილ მუშები საბჭომ უნდა დაჰყოს პატარ-პატარა ნაკრებად და მიჰქილოს უმაჟოლო გლეხ-კაცებს, ანუ იჯარით მისცეს. მკლველი ვიღღებულისა უეჭველად თავად შემოქმედის ნაკილი მიწა და უფლება არა აქვს მისცეს იჯარით სხვას. ვინც მოინდომებს მიწის შესყიდვას, სამუქო მისცემს სესხად მამულის ფასის 3/4; რაც შეეხება დანარჩენს მეოთხედს, 1/4, ამ ნაწილისა (ანუ 1/16 მამულის ფასისა) უნდა შეიტანოს მკლველმა, მეორე მეოთხედის მკლვერ მკლველს შეუძლიან ყოველ წლიური დალა იხადოს, ხოლო რაც შეეხება დანარჩენს ნახევარს მამულის ფასის მეოთხედისა, შეიძლება უნდა გადაიხადოს 50 წლის განმავლობაში ნაწილ-ნაწილ.

ამ ვარი მოკლე ცნობანი, რასაკვირველია, ვერ გვიხატავს ნათლად და როგინად იმ წეს-წყობილებას, რომლის შემოღებასაც სკლინობს ახალი კანონ-პროექტი ინგლისის სამეურნეო ყოფა-ცხოვრებაში, მაგრამ ჩვენთვის ცხადია უმთავრ-

მეგინი, მაგრამ იმთა ნიჭი და ღირსება ექნებათ ფარ-ხმალად, გონების მუშუტი მოიწონებენ თავს და ასეთს ძალას-კი უფრო სიამოვნებით მოახვედრებენ ადამიანი აღმართს, ვიდრე უგუნურს მუშუს.

წარვიდა-კი ეს დრო, და თუ სულ არ წასულა, მიდის მაინც, წინ წაილი და უკან—მეწყერი, მაგრამ უბედურება ის არის, რომ კიდევ ბევრნი დარჩნენ და მოაბოვებინ ქვეყნად ისეთნი, რომელიც ბორონად და ცერპად მუშუს აღიარებენ და თუ ძალა გაუვიდათ, ადამიანობა, ნიჭი და ყველა სხვა ღირსება, რომლითაც ადამიანი ცხოველსაგან განიჩრევა, ფეხებზედ ჰკიდიათ.

აი, თუდა ამას წინად ქარელში მომდარი ამბავი ავიღოთ სიამალოთოდ. თ. ერისთავი ა. ნ. ციკლი-შვილიან იყო მიწვეული და იქნებდა მუშუს წარმომადგენელი უცხად მკლველი შილმა „სანჯა“ გამოაქნა და კინად ცხენიანად გაატარინა. ეს ყურენი ერისთავსა და რამ-

ერსი აზრი ამ პროექტისა, რომელსაც უნდა უმაჟოლო გლეხ-კაცისა მკლად საყურადღებო სხვა სახელმწიფო კრებატის საშუალებით, ეს ისეთი მშვენიერი და სისამაიგო დღე-აზრია, რომ, რაც უნდა უხებრულად მოჰქონდნ ხელი მის განხორციელებას, მაინც დიდად საყურადღებო ამბავია, ვინ უფრო, რომ კანონ-პროექტის ავტორი მარკოს სალიუსტერის კონსერვატორული კაბინეტის, ის კაბინეტი, რომელიც დღემდე დიდი მკლველი და დარჯი იყო ლინდლორდების ინტერესებისა და ერთგული მომხერ დიდ მეურნეობათა...

მაგრამ ამ მოკლე ხანში ინგლისში უნდა მოხდეს საზოგადო არჩევნები და ტორების სამინისტრის არ უნდა დაუთმოს საპოლიტიკო სარგებელი გლადსტონის მომხერ ლიბერალებსა და ირლანდიის ჰომარულის წარმომადგენელთა. რადგანაც საზოგადო არჩევანებში სოფლის მუშებს, ცოტად თუ ბევრად, გავლენა ექნებათ, ამის გამო გლადსტონის მომხერ, ამ მუშების მოსამადლოებლად, მოიწინდეს თვით-მმართველობის გამოკრებას საპოლიტიკო ფასის დაარსებით. მარკოს სალიუსტერის სამინისტრო, რასაკვირველია, უფრო მკლველი და სიამაიგო უნდა მიერეკნება ამ მუშებისათვის, და, ცხადია, უმაჟოლო სოფლის მუშათათვის მამულის მინიჭებაზე უკეთესი რაღა უნდა მოეგონებინათ.

ამ ვერად, მამა-პაით დამკლდებულ ინგლისელი ლენ-ლორდობს განსვლად მუშურთა საძირკველი თვით დიდ სამეურნეო მფლობელობის წარმომადგენელმა, რომელიც ამასთანავე არის აღუტრეული უღირდის უფლებით სახელმწიფოში და თვით მთავრობასაც სთავაშე უღვას.

ბედნიერია ის ვერი და ქვეყანა, სა-

დენიმე მათრახი გადაწვანა. შემდეგ თელთაშვილი, ქერიევილი და მკლველი შვილი გამოუღვენდნ ერისთავს, დაეწინენ, თამში კტრ და ბარტყეს, ორს ალაგას გაუტეტეს და სცემეს.

აბა მთელს ამ ამხავ ნესტარი გაუტრეთ და ჩაუფიქრდით. ყველანი თითქმის ერთმანთედ ღონეს სცდიან, ძალას ჰმარობენ და არი-ვითარიმე პარტიისცემა არა აქეთ აღამაინაობს. ბ-ნ მკლველი შვილის ქეთემა მოუარა-და, მოიღ, ერთი „სანჯა“ გაავტანინეს თ. ერისთავს ცხენიანად-და, ერთისათა—მათრახით იგვირება და მათრახით აძლევს პასუსს. რაკი დაინახავს მკლველი შვილი, რომ თ. ერისთავი ჩემზედ ღონიერი ყოფილიაო, მიმწველებს ვილაკებს, სანინ ერთად დაესხმევიან თავს და სწორედ არა-საკადრისად მისდგებინ ერთსა და სცემენ.

თითქმის შუა საუკუნეები იყოს და არა მეცხამეტე საუკუნეო, ეს მუშუტის წარმომადგენელი ზხად უხვდებინა ერთმანეთს და ღონესა სცდიან, აბა ენახათ ვინ აჯობებსო.

დაც ხალხის ნებასა და სურვილს იცნობდა და აქვს, რომ თვით უმთავრესი საპოლიტიკო მიმდინარეობა-კი გზას უთმობს!..

ნიკ. კავასიძე

ქ. თ. ლევანის იმანის ძე მელიქი-ვილი.

გუშინ, 22 თებერვალს, გარდაიცვალა ტფილისში თ. ლევან ივანეს ძე მელიქი-ვილი. განსვენებული ამ რამდენიმე დღის წინად გახდა ავად ინფლუნციით, რომელსაც ზედ დაეერთო ფილტვების ანთება. თუმცა ყოველივე ღონისძიება იქნა მიღებული, ყოველმა ცდამ ავადმყოფს გადარჩენის იშვიათი უშედეგობა უქმნდა ჩაიარა.

განსვენებულს თავის მცირედი ღვაწლი არ მიუღწევს ჩვენს ქვეყნისა და მთელის რუსეთის წინაშე. მელიქი-ვილი იყო ერთი საუკეთესო მხედარი - მთავართვანი. განსვენებულს დიდი ალავი ეკურა აგრეთვე სამოქალაქო სამსახურში. იგი კარგად ხნის განმავლობაში მთავარ-მართების თანამშემწედ იყო და დროებით თვით მთავარ-მართების მოვალეობასაც ასრულებდა.

თ. ლევან ივანეს ძემ სწავლა მიიღო ტფილისის გიმნაზიაში, სადაც კურსი გაათავა 1835 წელს. პირველად მასწავრობდა სამოქალაქო უწყველად, მერე-კი გადავიდა სახმელროში და 1837 წ. მიიღო პირველი აფიცრის ჩინი, პრაპორშჩიკობა. ამის შემდეგ ნიკოლოზ აფიცრის მალე წინ წავიდა სამხატვროში. მრავალჯერ მიუღია მონაწილეობა მთიულეთთან ომებში, სადაც გაითქვა სახელი, როგორც უშიშარმა გმირმა. მომეტებული ნაწილი თავის სიცოცხლისა თ. ლევანმა დაკარგა დიდებულში და ვერც წოდებულ „კორდონის ლინიაში“. 1859 წ. თ. ლევანს ებოძა გენ.-ლეიტენანტობა და დანიშნა უფროსად სრულიად კასპის ზღვის პირის მეთვის ჯარებისა. 1861 წ. ებოძა გენ.-ადიუტანტობა და დანიშნა დაღესტნის უფროსად.

უმაღლესი ხარისხის სამხატვრო თ. ლევანმა მიიღო 1880 წელს. 1882 წ. დანიშნა სახელმწიფო სამხედროს წევრად. მას შემდეგ სამსახურ-არავითარი მორიდება არ აქვია არც სამართლისა და, სამართალს ვინა სწივის, იმდენად განვითარებული გული-კი არა აქვთ, რომ თვით ამ გულმანვე შეაყნოს და დასუქლოს ასეთი ურიგო და უჯიშო საქციელი. ან რისა ფრიდებოდა, მეზობელი და მხლობელი იმით არ გაკვირვებ, რადგან ამისთანა ამბავი დღემდე ერთი და ორი არ არის. თითქმის ყოველს დღეს გაივარებთ ლაბარაკში: „სოკო, ჩვენნი რვეზი დახვედრის სიკვლის ბოლოს ავიანდობს, ერთი კარგად მიუხელო და ისე გაუსტუმრებიაო.“ და ამ სიტყვებს, რომლისაგანაც განვითარებულს კაცს თმები შეუღდება ყალბულად, ისე ამბობს, თითქმის არაფერი ამბავია, ქვეც არ გადაბრუნებულაო. ზნეობის გათასირება, გატლანქება, გაღუბილება იქნება და ასე უშვავსად, ასე უჯიშოდ!..

ქუთათურ ბ-ნ დიმი. ჩხიკვილიძის საქციელი როგორც და მოგონებ? ეს ჩხიკვილიძის გახლავთ, რომელმაც ერთი კაპიკის სამართალში

საკ თავი დაანება. თ. ლევანი დიდად იყო დაჯილდოებული ხელმწიფისაგან, ჰქონდა ყველა უმაღლესი ორდენი და ებოძა ორდენი ათასი დიდიური მიწა ყუბანის მხარეს და ოცი დიდიური ნავთოსანის მიწების ბაქოს ახლო.

თ. ლევან ივანეს ძე ირიცხებოდა ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების დამფუძნებელ წევრად.

ასალი ამბავი

* * * როგორც ამას წინა დღეებს გახეივნი იყო მოხსენებული, დღეს, 11 საათზედ, ტფილისის ბუკის დარბაზში დანიშნული პირველი კრება ახლად დაარსებულს კავკასიის საზოგადოებისა, რომელსაც საგნად აქვს კავკასიაში სამეურნეო და სახელმწიფო ახალშენი და თავშესაფარი გამართოს საზოგადოების* მიერ მიღებულია შეიკების განსაწარმოებლად და განსაკარგებლად.

* * * ერთი ახალი, კარგი წესი შემოიღო ტფილისის მიხეილის სამკურნალოსა და საფელშირა სასწავლებელში. ეს წესი ის არის, რომ პირველ მარტადან ამ სასწავლებელში უკვე ასწავლიან კილის ექიმობას და თვით სამკურნალოშიც მუქდება დასწავლობენ კბილით ავადმყოფებს. დღემდე დამოკიდებული იყვნენ ხელ-მოკლე და ღარიბი კბილით ავადმყოფნი. ამ საქმისათვის მიხეილის სამკურნალოსა და საფელშირა სასწავლებელში ექიმი ფეიგინბერგია დანიშნული.

* * * იმ კონცერტიდან, რომელიც გამართული იყო 22 დეკემბერს წერა-კითხვის საზოგადოების* სასარგებლოდ, შემოვიდა: ბილეთების გაცილებით 889 მან., პრემიები—41 მ., სულ 930 მან. დაიხარჯა 238 მ. და 10 კ. წმინდ შემოსავალი დარჩა 691 მან. და 90 კ.

„საზოგადოების* გამგეობა უცხადებს დიდ მაღლობას ქალბატონ ფელსა ვანდერკის, მარიამ მქალიძისა და ბ-თა კნინას, ბუშა და ოპოინინს

რამდენიმე ათასი კაპიკი ანაკვალა და ორის გროშის საპონისათვის ერთი აურზაური ასტეხა. ამ ჩხიკვილის წაყლისულის წლის დეკემბრის 24-ს თვისის სასტუმროში მოუწყველეს მოუხელებია მარტა 60 წლის ირინი ლორაქიენიძის, შევარდნი ბუთის კაცთ (ნიე), უკუნია, უბრანებია, ზურს ნუ აქვეთ, შიშორი გვადვეთო, და ამ გმირობის შემდეგ თემომწონედ გამგზავრებულია ხონისანი რვეზი დახვედრის სიკვლის ბოლოს ავიანდობს, ერთი კარგად მიუხელო და ისე გაუსტუმრებიაო.“

ზემოდ დასახლებულ ამბავთან ეს უფრო საეალო და საევაზობა, რადგან ბ-ნი ჩხიკვილიძე თავისის მსხვერპლის არც მოხუცებულობას დაპირდება, არც მანდილო-ნობას და ყოველ გვარი საადამიანო კანონი გადაუღობავს. მართალია, ქუთათის მომირდებელ-მოსამართლემ თათე ნიხეგარს საპატრონოში ყოფნა გადაუწყვეტა ბ-ნს ჩხიკვილიძეს, მაგრამ ეს მინც ვერგვარის ნუფეში იმ ცხოვრებისათვის, სადაც ამისთანა მაგალითი ერთი და ორი არ არის. ბ-ნ ჩხიკვილიძისთანა ვაებატონე-

კონცერტში მონაწილეობის მიღებისათვის.

* * * ამიერ-კავკასიის რკინის გზის მატარებლის ყველა ვაგონში ახალი ალაყებია გამართული. ეს ალაყები ისეა გაკეთებული, რომ ერთს კაცსაც შეუძლიან მთელი მატარებლის შეყენება. შემაშენესა და კონსტრუქტორებს გარდა, მგზავრთაც შეუძლიან მატარებელი გააჩერონ:

- 1) თუ მატარებელი ლიანდაგს გადასცილდა;
- 2) თუ ცეცხლი გაჩნდა;
- 3) თუ ისეთი რამე დაშვდა, რომ მატარებლის გაჩერება აუცილებელი საჭიროებაა, და
- 4) თუ მატარებლიდან გადავარდა ვინმე.

უკეთეს მგზავრმა უსაბუთოდ გადმოკრიკოდა ალაყი და მატარებელი შეაყენა, პასუხის-გებაში იქნენ მიყენული და ამიტომ რკინის გზის მმართველობა აცხადებს საყოველთაოდ, რომ მგზავრებმა შობილად ზემოდ აღნიშნულს შემთხვევაში მიპაპართონ ალაყებს.

* * * დღეათა სამკურნალო ინსტიტუტში მიღებულქმნებინარა ნაკლებ 20 წლის ქალები, რომელთაც ჯერ კლასიკურს გინაზიუმში ეგზამენი უნდა დაიკრიონ და მოეწიება მიიღონ. დღეათა ინსტიტუტში სწავლა ოთხის წელიწადს გასტანს. ინსტიტუტში სწავლა დამთავრებულმა ქალებმა ერთის წლიდან მაშინ წალადე მკურნალობის ხელობა უნდა გავიარაჯიშონ მკურნალთა ზედამხედველობით სხვა-და-სხვა სამკურნალო დანერგულებებში და მხოლოდ მაშინ მიეცემათ მკურნალობის „დაალომები“ შემდგის უფლებით:

- ა) უფლები მთელს რუსეთის სახელმწიფოში ყველგან ავადმყოფების წაშლისთვის;
- ბ) დღეათა და ყმაწვილების ავადმყოფობის წაშლისთვის უფლები დღეათა ინსტიტუტების, გინაზიუმებისა, პანსიონებისა და სხვა სასწავლებლისა და სამალო სახლო;
- გ) საერთო და წესებულდებულ თხოვნით მიეცემათ უფლება მკურნალობისა საყოველთაო განყოფილებასა და საერთო სამკურნალოებში.

* * * როგორც ჩვენმა მკითხველებ-

მა იციან, სახელმწიფო 2,000,000 მანათი გადასდო ვოლოსისისა და სოხუმის შუა გზა-ტვილისს გასაყვანად. ეს საქმე მად სასარგებლო საქმეა როგორც ხეობისა, ისე მახლობელ სოფლებსთვის. აქამდე ამ ადგილებში მიმოსვლა მხოლოდ გემებით შეიძლებოდა და ცუდგანწყობილი იყო, რადგანა-ცნავსაღსაღებები ძლიერი ცოტაა, ანუ ითიყვის სულ არ არის და ამიანს ბილიყებით ძლიერ უნებლობდა მისვლამოსვლა. გზა-ტყევი ამ ნაყლს აადენს სოხუმელემ და მეტად დიდს შემწეობას მისცეს ამ ბუნებით უხვად დასაქურთვლის ქვეყნის მრეწველობასა და აბ-მიცემობას.

* * * სიღნაღიმ ამვი მოვიდა, რომ ყაჩაღად გავარდნი კობახიძე 20-ს თებერვალს მოუკეთე კაბალზედ თათების ბინაში.

* * * ამას წინად სოფ. ყვარელში რომ თ. ნიკოლოზს ქუცკების ზეარში სამი მეზურე მოჰქვდა, ესაზნა მოვიდა, რომ დამნაშეთა კვალისათვის მიუღწიათ და ორბიტეტი კაცი დაუქურათო.

* * * თუღაკი: შაბათს, 15 თებერვალს, აქაურის დღეათა საწავლებლის სასარგებლოდ, ენ. გ-ის თაობა-საზოგადოების მიხედვით, რომელსაც ხალხი ღიჰმად დღესწობდა და შემოსავალი საქმეა იყო

* * * დ. ცხასკავი. შარშაღებლმა ჩვენმა ღვინო-კირახულის მოვალემა წინა წლებისს ერთი ათადედა-აქაბა. ღვინო-კი ამ დღებში მკიდველი გამოუჩნდა, მაგრამ ძვენი მტერი, თუ კირახულის ის დე-ადეგს, რაც იმერეთის სიმინდს, რომელიც მისკოვის ქალბატონს იკუნია უფავრისად. ამა მან ავირეზებებოჯახი, იმ ამინდი ხელს ვერ უწყობს და ღამის არის 40,000 ფთი სიმინდი გაგვიოხრდეს.

* * * სახლვარ-გარეთის სამხური გზებზე იწერებინა, რომ ამ ქამზე ამერიკის უმაღლესს სასწავლებლებზე 27 სომეხი სტუდენტი სწავლობს მომეტებული ნაწილი (16 კაცი) ღვინო-მეტყელების უკუღტეტება 7 მკურნალობას სწავლობს და და-

გაქსკისაქაბის კველვითაც აქა, დაქსიბია სსქოიფა!..

სწორედ ავისა და დუბუბრის სამყოფის გამოხადევისა თ. ბებუთოვ-აღნიშვილის საქმეც, რომელიც გუშინ, გუშინ-წინ გაჩარია ტფილისის სამოსამართლო პალატამ. საქმისისა ბრალდებულს წნავის ადამიანმა, რომ დარწმუნდეს, ამას აგვაჯობისა არა ატყევი-არაო. იგი უფრო გულ-უბრევილი მოსწავლე ჰაბუკას ჰაბუკს, ვიდრე კაცის მკვლელს.

სამართლოში გამოამკარავდა, რომ ბრალდებულს ნაგაბი ყოფილა, ადუღებულა. ბებუთოვს დამ უსხენება იმისთვის და ამით უფრო კარგად გამოკრებულს დამნაშავეს სასიკვდილოდ გამოუმეტებია თავისივე ამბავი, მამ და მეგობარი. ჩვენ აქ იმის შესახებ არას ვიტყვი, რამდენად უსმუბუქებდა ამის გარემოებაში ბრალდებულს თავისი დამნაშაული. ეს მაგალითი თუ მოგიყვანეთ, ისეც იმ არის დასახებულად, რომ

ნარჩენები სხვა საგნებსაო. სხვათა შორის ერთი ქალი, გვარად იშხანიანი, საპედავოვო საგნების სწავლას შესდგამია.

* * * თაუშო: ვაზეთს „НОВ. ОБОЗ“-ს სწერენ ბათუმელაც: „ღმი. ჩხიკვილი, რომელიც ამ უკანასკნელს დროს თვით ირინა არა-საქმებების რაინდობით, ესაზნა ბედმა უშეზოლა და მრავალი უხედურება დაატედა თავზედ. ახლა-კი საქეა, რომ კვლავინდებულად დაინანს თავი. ხონის მსხობრებულს ელიზბარ სანაძეს ემართა თურმე ბარათით 1,500 მანათი. ამასთან ჩხიკვილიძის პირობის წერილი ჩამოართვა სანაძეს, რომ თუ დროზედ არ მომცემ ამ ფულს, კიდევ 1,500 მანათი უნდა გადაიხადო ჯარშიდელი. ამ ელში დ. ჩხიკვილიძე 712 მანათი და 50 კაპიკი უკვე გამოართვა სანაძეს და ფულის მიღებაზედ ხელიც მოაწერა პირობის წერილზედ. სანაძე გარდაიცვალა და ჩხიკვილიძე 3,000 მანათი სრულიად გარდახდევინა სანაძეს მემკვიდრეებს. სანაძეს მამულების აბუქურის რწმუნებულმა ე. მეგრულადე ხონის მომირდებულ - მისამართისთან საჩივარი შეიტანა დ. ჩხიკვილიძე. მომირდებულმა-მისამართის თემს ეს საქმე ეტყევა და გარჩილა და გადასწყვიტა: გადახდეს დ. ჩხიკვილის სანაძეს მემკვიდრეებისაგან უკანონოდ გამოართვილი 712 მ. 50 კ., 50 მანათი სამამართლოს ჯარშიდელი და თვით დ. ჩხიკვილიძე სასჯელთა დებულების 1666 მუხლის ძალით სისხლის სამართალში იქნას მიტყევილია“.

* * * ვაზეთს „Кавказ“-ს დღეებში ატყევიან ბებუთოვრიდან, რომ ტფილისის გუბერნიის სახელმწიფო კრებნათა მმართველის თანამშემწე შიშორიკის დანიშნულ იქნა მინისტრის რწმუნებულის თანამშემწეს მოადგილედ კავკასიაში, ქუთათის სახელმწიფო კრებნათა მმართველობის უპრესის რწმუნებულის სამართლის საქმეთაში ეკვივოვი დანიშნულ იქნა უფროს რწმუნებულად, განსაკუთრებულ საქმეთა მოხელე რეგენტი-უპრესის რწმუნებულად და საიურისკონსულტო განყოფილების უპრესის რწმუნებული ბაბტაძე-განსაკუთრებულ საქმეთა მოხელეს მოადგილედ.

ადამიანთა ჩვენში გაკვეთილ ქალამ ის საბრალდებუ არა ვიხსობს. თითქმის არაფერი ამბავია, ნიხურის მოწყვეტად არა პირის დღის ხსენება და ადამიანის მოკლა. თვით ცხოვრებაე ქრიალის ფასს არა სდებს და რა საკვირველია, თუ ისეთი ბაღლი-კი როგორც ალექ. აღნიშვილია, ასე სტუბუტე მოჰქვდა ადამიანის სიცოცხლის!

სამუშაობა, ბევრი ასეთი მსხვერპლი შეიწირება, ბევრი ასეთი ქალბუ-კი მოაკლდება ჩვენს ქვეყნას, სადა „საქცილი ფრიალი არს და მუშაკნი ყოფილი არა“. იმ დრომდე, ვიდრე თვით მახინჯი ძირი და ფსვი ცხოვრების არ განკარგდება, არ ვაუტყესდებო, ვიდრე დამიანურს ცხოვრებას არ მიეცევიდით და ადამიანობას, კერძოობას უფრო მეტს პატივისცემით არ მოეკებობით. მანამდე-კი იმის მტერი არა დაგვჩენიარა, რომ, მუფე ვახტანგ მე-VI-სთან ერთად, ჩვენც ვიყავით: ზარ-მეტყელებთან ზარმეტყეთა მისუკიქება რა საქმელადა?!

ჩიორა

